

„Infernul sînt ceilalți”

„Inoportun”

Despre întristătoarele omisiuni ale d-lui Gabriel Liiceanu

Răzvan IONESCU

În decembrie 1989 d-l Gabriel Liiceanu scria faimosul său „Apel către lichele”, un text scurt, tulburător și mai cu seamă legitim. Citit astăzi, apelul de atunci capătă dimensiuni tragice. Din păcate însă, comeback-ul de acum câteva zile comis în „Cotidianul”, ca și prompta apariție de la „Realitatea TV”, îl situează pe d-l Liiceanu într-o postură cu totul nefericită, ceva la limita tragi-comicului incert, undeva între Oedip și Crăcănel. Cu vederea avariată, fie de căsătoria incestuoasă cu Iocasta-Bănescu, fie de aburii și măștile balului electoral de cartier, din pricina cărora nu mai poate desluși printre „Mița, miercuri, Ploiești” cine este exact „mangafaua”, d-l Liiceanu ne prezintă o surprinzătoare și ciunțită perspectivă asupra „lichelei” căreia, domnia sa în sens hermeneutic, iar (post)comunismul în sens sociologic, i-au conferit demnitate și prestigiu, extrăgându-o din banalitatea injuriei de cartier și proiectându-o spre un destin aureolat de nemurirea răului care l-a ispitit de trei ori pe Hristos în Pustia Quarantaniei. Cum spuneam, analiza d-lui Liiceanu, cu toate că ambiționează înspre o perspectivă universală, eșuează în cele din urmă, din pricina unei vederi precare, în „daraveri de clopotiță”. Bunăoară, ca să fim mai expliciti, d-l Liiceanu deplînge pierderea lichelei caragaliene pitorești de tip Mitică și exhibarea infatigabilă a modelului senatorial de reușită în viață de tip Corleone. „După ce primul frison de spaimă a trecut, aroganța, lăcomia și vulgaritatea - precum și acel mod, specific celui care înhață puterea, de a considera nemurirea din perspectiva lumescului - au reapărut la lumină [...] Performanța acestui nou tip de lichele istorică este că, după ce și-a nenorocit deja semenii o dată prin prestația ei în „vechiul regim”, în loc să se retragă de pe scena socială, persistă, metamorfozată în „om politic democrat”, pentru a-și nenoroci semenii a doua oară” - observă întru totul legitim, d-l Liiceanu. Numai că, un pic mai încolo, de astă dată domnia sa situându-se într-o surprinzătoare „perspectivă a lumescului”, acuză NUMAI propensiunea spre îmbogățirea fără limită a lichelei comuniste supravețuitoare și tefere, care uzură de aceeași „triadă sacră”: minciuna, jaful și distrugerea. „Acum se merge la lichidare totală. Licheaua tranziției - paradoxală și autopotentată istoric - năzuiește să aibă tot: taie pădurile cu o frecvență nouă, privatizează fraudulos sursele de energie și parcurile publice, dărmă casele care fac istorie pentru a pune în locul lor hoteluri cu multe etaje, dă pomeni preelectorale ca să poată, odată realeasă, să sugă mai bine ce a mai rămas de supt” - scrie cu năduf d-l Liiceanu. Și imediat adaugă: „Nu ne vindem țara! - aforismul ipocrit al unui patriotism în exțaz din anii '90, nu era decît expresia retorică a depozitării prăzii în vederea ulterioarei ei împărțiri. Pentru licheaua tranziției, „țara” era numele de cod al acestei prăzi istorice, proviziv de furt național planificat pe următorii ani”. Stop! - îmi zice. Stop! După 18 ani, d-lui Liiceanu îi scapă printre buze, întempestiv, cuvîntul „național”!!! Îmi poate spune cineva, cînd și unde s-a pronunțat autorul „Jurnalului de la Păltiniș” asupra vreunei probleme naționale? A pronunțat vreodată domnia sa cuvîntul Basarabia? S-a arătat domnia sa interesat în vreun fel de soarta Fundației Gojdu? Să fie fost suferind de gîlci și „vulgul” nu a putut desluși șoaptele tandre ale domniei sale privind Transilvania sau Roșia Montană? Dacă d-l Liiceanu & comp., G.D.S-ul în general, s-ar fi manifestat liber și decent, măcar odată în decursul anului 1990, asupra realităților (și) naționale ale acestei țări, nu ar mai fi existat terenul viran pentru întoarcerea lătrărilor de partid și de stat tip Vadim, Păunescu & Săraru, pe bocanci de miner încălțați în plescăiala nerușinată a girantului Securității de ieri și de azi, teroristul Ion Iliescu! A tresărit cumva d-l Liiceanu cînd fostul membru C.C. al U.T.C., actualul șef al S.I.E. și ex-ministrul de externe al României, Mihai Răzvan Ungureanu s-a pronunțat asupra limbii române vorbite în Republica Moldova, ca fiind „light-Romanian”? I-au tremurat cumva miinile d-lui Liiceanu pe volanul automobilului său BMW, cu nume de alint Siegfried, cînd același Mihai Răzvan Ungureanu evoca posibilul statut de land european al unui finit românesc, după model elevațian? A apăsut cu delicatețe domnul Liiceanu pedala frînei celuiilalt automobil al său, Alfa Romeo, cu nume de alint Marcello, și s-a năpustit apoi minios asupra „scăpărilor nemărturisite” către securitate ale Ieromonahului Justin Marchiș (membru al Grupului de Dialog Social și al Grupului de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii) sau asupra moralității „nemărturisitelor tăceri CNSAS” din dosarul Sorin Antohi (membru al Grupului de Dialog Social, membru al Comisiei prezidențiale pentru Procesul comunismului și al altor comitete și comiții)?

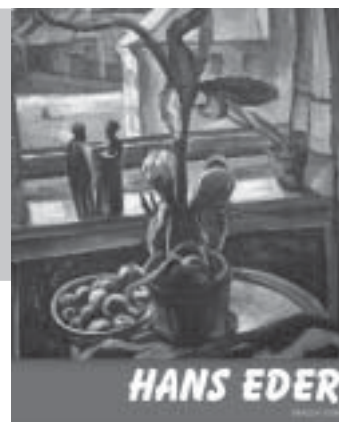
(continuare în F4)

PAG 4F

Aniversare Hans Eder

PAG 4F

HANS EDER

Programul sărbătorilor medievale ale Brașovului

PAG 3F

PAG 2F

FOAIE

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Editată de Gazeta de Transilvania în colaborare cu Consiliul Județean Brașov
• Fondat 1838 • Serie nouă • Nr. 118
Sîmbătă - Duminică, 17 - 18 mai 2008 • Se distribuie gratuit

În spatele numelui

Constantin MĂRCUȘAN

Poate că una din revendicările Revoluției de la 1989 a fost și votul uninominal, alegerea în stare de deplină cunoștință de cauză. Pentru că, la urma urmelor, această nouă stare a cetățeanului să-i însușească și un sentiment de participare și de **responsabilitate** pentru alegerea făcută. După '89, am căpătat, pe neașteptate, acel sentiment de exonerare de tăcerea unui regim dictatorial și extremist, sentiment care a trecut, în mod natural, în această stare de defulare, din care, din păcate, unii din noi nu mai reușesc să iasă. Pentru aceștia, și pentru toți oamenii într-o societate umană nu există o libertate totală, absolută. Într-adevăr, societatea e guvernată de legi percepute de oameni ca fiind singurele responsabile pentru disconfortul nostru. Legile sociale sînt ultima cauză care poate genera efectul „libertății” de acțiune. Cu o lege mai bună sau mai rea, individului îi rămîne „opțiunea” de a vorbi, a se mișca, de a acționa. Libertatea reală în cadrul căreia să acționeze și să viețuiască nu poate fi atinsă în societate decît dacă individul este guvernat de un real sentiment de **responsabilitate**. Aceasta este cauza cauzamur care îi conferă omului realizarea unei libertăți reale, de tip social, interuman. Inevitabilă necesitate de a fi responsabil pentru acțiunea mea ar trebui să fie transplatată și cultivată cu asiduitate de cei care fac uz de cea mai eficientă armă a persuasiunii - cuvîntul, i-am numit pe jurnaliști, mass-media în general.

Alegerile presupun și ele o anumită responsabilitate din partea electorului, ori totul cade „pe spinarea” organizatorilor? Fals! Este absolut sigur că orice demers, acțiune sau reacție din partea cetățeanului sînt stimulate în plan psihic numai în virtutea unui simț al unei conștiințe minime de responsabilitate. Acest simț poate fi anihilat de acea stare de defulare, cînd orice teamă de reprimare a dispărut. Din această perspectivă, putem susține că electoratul

nostru încă nu este format. Electorul trebuie în mod natural: a) a se informa; b) a cunoaște; c) a alege.

Absența unei faze anulează efectul celorlalte. Nu putem merge la vot ca să „facem act de prezență”, nici să „ne luăm după X sau Y”, și, cel mai nociv demers este să mergem la urnă pentru că „îl cunosc pe X-ulescu”, candidat prima dată ori a n-a oară. Acest din urmă demers este extrem de periculos. Am afirmat și în alte ocazii (GT 23-24.02.07; 1f; 14-15.07.07, 3f) că votul uninominal este un lucru bun, un etalon și un barometru al cursului politic. Însă în condițiile unui electorat încă nematurizat, căruia i se propagă, fără nicio restricție legală, manifestări nostalgice față de comunism, în timp ce categorii sau grupuri de dreapta radicală (monarhia, legionarismul) sînt fie interzise, fie persiflate din start, votul uninominal poate fi deturmat într-o capcană periculoasă, deschizînd calea către extremism și dictatură.

Pentru cetățeanul simplu, confuz informat, dezinformat, chiar malinformat, votul uninominal nu aduce nici un ascendent moral, psihic, nici tehnic. Pentru el, sub sigla de partid nu mai apare lista unor candidați, membri ai aceluiași partid, printre care se strecoară și nuliții sau intruși, ci doar un **nume** - mai mult sau mai puțin cunoscut. Aici intervine imperceptibilă capcană. Nu trebuie să ne facem iluzia că **numele** unicului

candidat este ceea ce pare la prima vedere: un „om de treabă”, „gospodar”, „popular”, mă rog, „de-al nostru”, care a făcut „verzi și uscate”. Vae victis! Acel candidat este vehiculat în prim-plan tot de un partid. În aparență, nu mă interesează pe mine, alegătorul, partidul, ci omul (!?). Cum adică, nu mă interesează de unde pleacă și cu ce program vine, în ce direcție este lansat de programul/doctrina partidului care l-a împins înainte?

Am susținut în toate comentariile că societatea românească are nevoie de o reformă generală și profundă, făcută nu sub presiune (UE sau NATO), ci din convingerea politicienilor, a clasei politice. Or, din 20 mai 1990, avem aceiași personaje din FSN, scindate în democrați moderați de stînga și extremiști naționaliști. Parlamentul nostru, eșichierul politic au fost acoperite/acaparate de stînga și doctrina ei articulată pe nostalgia neocomunistă, dacomană și prosovicică. Dreapta a rămas să fie exprimată doar prin schiele liberale și demo-cresține supravețuitoare din spulberarea Convenției Democratice. Un astfel de tablou al scenei politice, ne întrebăm, ce poate oferi românilor prin vot uninominal?

Se va vedea după alegerile locale și, mai semnificativ pentru perspectivele țării, după cele parlamentare din toamnă. Mă consider dator moralmente să amintesc și să avertizez pe români că în

spatele numelui „așteptat” cu ațitea speranțe se ascunde în realitate partidul. Barometrul politic arată clar: Parlamentul a fost și este de stînga (cîtăre 60%), clasa politică este tot de stînga (nostalgică, foști activiști politici și de securitate, reciclați în afaceri și în viața civică). Structura unei clase politice reformate ar trebui să o formeze nu aceștia, ci... clasa de mijloc.

Mass-media noastră - un adevărat profet predicînd în deșert, a uitat revendicările din anii '90 și a îndreptat toate tunurile asupra unui personaj - președintele actual al țării. Orice comentariu este deturmat către „nocivitatea” acestuia, atitudine extrem de periculoasă și derutantă, întrucît poate incula cetățeanul dezinformat că toată clasa politică (Parlamentul, Guvernul, partidele, instituțiile) s-au reformate, că ar funcționa la parametri normali și nu ar mai fi necesare reforme. Or, din afară se vede cu totul altceva: toate săgețile sînt ațintite asupra PDL, ca și cum acesta ar fi partidul extremist, în timp ce forțele de stînga au reușit să stopeze reformele în cea mai sensibilă instituție - Justiția.

Aceasta este, în realitate, scena politică din spatele unor candidați la alegerile locale. Continuăm să credem, totuși, în discernămintul electoratului, în evitarea unui absenteism masiv care poate aduce voturi nemeritate celor din listele „de rezervă” ale aceluiași partide.

Adrian MUNTEANU

de pe pereți bătrîni ne-ncinge viața

de pe pereți bătrîni ne-ncinge viața mușcind cu ură din mortar și piatră la colț de drum un ciine jalnic latră un negustor și-a terminat halțița n-am bani de lemne focul de pe vatră nu mai cuprinde pînă-n jgheaburi șița în hanu-n care a fugit hanğița cu cel mai oacheș aurar din șatră sporește vrejul înclîcit sub piele din tălpi sub ochi mă simt neputincios pe buze reci se-agață ferm proptele de lujer dur înfiortat și gros pe trup se string satrapice curele în timp din carne îndirjit au ros

ce vise Doamne-n nopțile izbite

din zece părți de vîietul vîntoasei ce și-a dorit să surpe zidul casei culcat pe-o rină-n chingi hodrogogite eram cînd lup rînjindu-i fîoroasei fantasmă vie ce-a vrut să îl imite cînd o albînă-n roții răpăsite pe cîmpul ars de secerarea coasei cînd urs căzut pe-o ruginită șină fînut în viață de-un statornic gnom dintre-ntrupări păstrate pe retină se alegea să fiu incins atom cite-nclștări rupind din gri lumină dar cînd va fi să mă deștept că-s om

cum să îți spun că vei răzbi-n durere

cum să îți spun că vei răzbi-n durere că se va șterge chinul dînd fîroale cînd și eu sînt tîrît de hide boale și răscolit prin colțuri de himere cum să te-alint să-ți fie patul moale cînd mă întorc cu spaima în panere de îdoilei ce nu știu să adere la somnul blind plîtind în rotocoale tu ești mai tare geamătul se frînge chiar înainte de-a răzbi din piept ștergi urme reci să nu se vadă sînge nu știu pe drumul care duce drept pe-acela care-n veci nu se mai plînge mă vei chema sau eu am să te-aștept

Dialogurile GT

„Școala Populară are un rol benefic asupra educației culturale a comunității...”

Anca Maria DOBRI

Între 12 și 27 mai, Școala Populară de Arte și Meserii „Tiberiu Brediceanu” aniversază 80 de ani de la înființare. Istoria instituției începe odată cu nașterea Conservatorului „Astra”. În 5 noiembrie 1928, Conservatorul își începe activitatea cu 230 de elevi și 14 profesori, sub conducerea lui Paul Richter ca director. În anul următor, la conducerea Conservatorului este numit Constantin Bobescu, personalitate de prestigiu în viața muzicală românească. Avîndu-l în frunte pe Tiberiu Brediceanu, Conservatorul se dedică unei activități continue de cultivare a publicului și de ridicare a nivelului cultural al orașului, prin intermediul unor ample producții de muzică de cameră și concerte simfonice. Instituția își intrerupe activitatea în 1941, renăscînd doi ani mai tîrziu sub denumirea de „Conservator de muzică și artă dramatică Astra - Muncă și Lumină”. Această nouă formă nu se va menține decît pînă în 1944, cînd se revine la denumirea inițială. În toamna anului 1945, Comisia locală a Sindicatelor hotărâște înființarea unei instituții de învățămînt artistic ce se va numi Conservator de muzică, artă dramatică și coregrafie al Sindicatelor

Unite. Mai tîrziu, cele două conservatoare vor fuziona, urmînd ca, din septembrie 1949, numele să se schimbe în Școala Populară de Artă. Cu un trecut frumos și tumultuos, Școala Populară de Artă a devenit, în timp, un reper pentru lumea culturală brașoveană. Despre semnificația celor 80 de ani împliniți, ne-a vorbit doamna Lica Cristina Zincovschi, cea care, de mai mulți ani, conduce cu pasiune și devotație această instituție, ce îi formează pe cei tineri și pe cei vîrstnici să trăiască mai frumos...

- Școala Populară de Arte se află, în aceste zile, la ceas aniversar: 80 de ani de la înființare. Ce reprezintă acest moment pentru dumneavoastră?

- Este un moment extraordinar de important, așa l-am considerat eu, ca și înaintașii noștri. Am dorit să nu ne uităm rădăcinile. În existența noastră este important a nu ne uita rădăcinile și valorile, fiindcă, vedeți dvs., de acolo pleacă totul. Și atunci, așa cum într-o familie trebuie să ne cunoaștem descendența, așa și într-o societate trebuie să ne știm rădăcinile. Ei bine, aniversarea aceasta tocmai despre acest lucru vorbește, și anume, de unde a plecat Școala Populară de Artă. Școala Populară de Artă este, de fapt, urmașa Conservatorului Astra, o instituție de

cultură care a adus un suflu cultural deosebit, într-un moment care cerea neapărat culturii noastre românești să prindă aripi și, astfel, la 1928, după îndelungate lupte și intervenții, s-a creat Conservatorul „Astra” pe care, de fapt, îl sărbătorim noi, ca și părinte al Școlii Populare de Artă.

- De fapt, avem de-a face cu o dublă aniversare. Pe de o parte, Școala Populară de Artă și pe de altă parte, Conservatorul „Astra”. Ce unește aceste instituții și care este rolul lor în lumea culturală brașoveană de astăzi?

- Conservatorul este cel care a format o concepție despre cultura în masă, despre cultura într-un oraș ca Brașovul, iar Școala Populară de Artă a fost înființată în 1949, din unirea fostului Conservator „Astra” cu Conservatorul de Artă Dramatică și Muzică „Muncă și Lumină”. Și acestea două, la un moment dat, în perioada de restrîcție și de tulburări din vremea războiului, s-au unificat și, în 1949, această instituție unită capătă denumirea de Școala Populară de Artă. Școala Populară de Artă a fost gîndită ca un factor de culturalizare a maselor și încă, la ora asta, sînt convinsă că are un rol benefic asupra educației culturale a unei comunități.

- Ce acțiuni ați pregătit pentru a

marca acest eveniment?

- Acțiunile sînt multiple. Noi am gîndit acest moment aniversar în cadrul Zilelor Școlii de Artă, care se organizează anual și care au ajuns la cea de-a XXXV-a ediție. Este o inițiativă care există de foarte multă vreme și pe care eu mi-am dorit-o mai amplă și mai minuțios rezolvată. Dar ea există, și spectacolele sînt foarte variate, respectiv pe vîrste, pe specialități, pe genuri de artă. Avem spectacol de teatru, de muzică clasică, muzică ușoară, paradă vestimentară, expoziție foto.

- Dacă ar fi să amintim cîteva momente din istoria acestei instituții marcante, ce am spune?

- Vorbim, în primul rînd, despre acel moment al înființării Conservatorului, în care un rol foarte important l-a avut Tiberiu Brediceanu, fapt pentru care am și dorit să personalizăm denumirea școlii în „Tiberiu Brediceanu”, personalitate marcantă a culturii române, chiar dacă el nu a fost brașovean de origine. El, de fapt, nu a fost nici măcar lugojean, cum multă lume spune. De origine era din Gorj, iar în Lugoj a locuit cu părinții săi, și de aceea toți l-au considerat lugojean. Tiberiu Brediceanu a fost un mare iubitor de folclor, întreaga sa activitate fiind îndreptată spre cultura română, spre promovarea frumuseților

folclorului românesc și ridicarea nivelului cultural al României. De aceea, a avut un cuvînt foarte important de spus în înființarea Teatrului Național din Cluj, a fost dirijor la Opera din București, a avut un rol foarte important în crearea și începuturile Conservatorului din Brașov. Dar nu numai atît, el s-a luptat ani de zile ca acest conservator să funcționeze, să rămînă în picioare și să poată, într-adevăr, să dureze în timp. Nu au fost bani și, totuși, a reușit să facă tot ce trebuie ca să poată să reziste această instituție culturală. Bineînțeles, ulterior i-au fost recunoscute aceste eforturi și am considerat că și astăzi trebuie să ne aducem aminte de acesta și să-l comemorăm cum se cuvine. Apoi, un alt moment important a fost acela al promovării Școlii Populare de Artă fiindcă, trebuie să recunoaștem, după război ideea culturalizării maselor a fost destul de pronunțată și, dacă vom exclude ideea de brigadă artistică și de formațiuni cu activitate politică, multe, foarte multe s-au făcut pentru educația în masă, avînd o calitate deosebită. Pornind de la acest conservator, rădăcinile au fost unele solide și mentalitatea de muncă foarte serioasă și profundă, ceea ce a împins lucrurile înainte.

(continuare în F3)